

ДЕТЕРМІНУЮЧИЙ ВПЛИВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА СТАЛИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ

Детермінуючий вплив освіти на сталий розвиток полягає у тому, що освіта має ключове значення для сприйняття сутності парадигми сталого розвитку та розширенні можливостей людства у вирішенні питань економічного розвитку та збереження довкілля. Досягнення цілей сталого розвитку можливе тільки за умови участі кожного члена суспільства у їх досягненні. Освіта дає можливість донести існуючі глобальні екологічні загрози, що виникають внаслідок руйнівної виробничої діяльності економічних суб'єктів, акцентувати увагу на можливостях їх усунення та недопущення глобальних екологічних змін, а також зумовити переосмислення життєвих цінностей та повсякденної поведінки кожної людини відповідно до принципів сталого розвитку [1, 2].

Вища освіта має суттєвий вплив на розуміння сутності, важливості та необхідності парадигми сталого розвитку, як базисної концепції розвитку глобальної економіки, що формує думку особистості у напрямі збереження навколишнього середовища, задоволенні потреб із урахуванням достатності ресурсів для майбутніх поколінь, економічного розвитку заради підвищення якості життя населення та подолання бідності, а також формує дії кожної людини у повсякденному житті у напрямі досягнення цілей сталого розвитку.

Вища освіта виступає важливим соціальним інструментом суспільного розвитку, що створює: умови для формування суспільних етичних цінностей і норм соціально-економічного розвитку; гідне ставлення до навколишнього середовища; базис до дотримання принципів демократії, справедливості, безпеки життєдіяльності; основи толерантності та взаємоповаги між етнічними, релігійними, культурними та іншими групами тощо. Все це відповідає спрямуванню сталого розвитку.

Вища освіта забезпечує розвиток інтелектуального потенціалу людської спільноти, закріпленню певних моральних принципів, а саме: спільного дбайливого використання природних ресурсів та резервів суспільства; стимулювання пошуку та застосування раціональних засобів отримання матеріальних благ; активізації участі кожного члена суспільства у розв'язанні глобальних проблем людства серед яких бідність, неграмотність, голод тощо; зменшення асиметричності між розвиненими країнами та тими що розвиваються; охорона навколишнього середовища тощо.

Саме вища освіта виступає засобом розв'язання глобальних проблем, чому сприяють такі тенденції у вищій освіті: загальносвітова тенденція зміни парадигми освіти у напрямі вирішення глобальних проблем людства через використання новітніх засобів та технологій, що сприяють підвищенню раціоналізації та екологічності використання ресурсів; світова тенденція гуманізації освіти, що передбачає двоаспектне цілеполягання; світова тенденція інтеграції освіти, що передбачає інтеграцію знань у дотриманні принципів сталого розвитку; повернення до традиційної освіти і культури, у яких тісно взаємопов'язані методологічні засади єдності національних та світової культури й освіти; тенденція універсальності гуманістичних ідей, що зумовлена застосуванням до всіх соціальних систем та осіб не зважаючи на різні національні, економічні, релігійні, ідеологічні та інші розбіжності; відкритість вищої освіти, що розширює межі взаємодії системи цінностей за рахунок поширення інформації та знань завдяки створенню глобальної системи освіти; тенденції долучення до світового проекту неперервної освіти; гнучкості та диверсифікації вищої освіти, чому сприяє спроможність освітніх програм, гнучкість університетів до швидкого реагування на потреби у кваліфікованих кадрах, зміні критеріїв доступу до вищої освіти.

Отже, вища освіта виступає детермінантою сталого розвитку держави за рахунок можливості становлення нового мислення, що забезпечує досягнення цілей сталого розвитку, закладення фундаменту для розвитку науки та впровадження інновацій у напрямі забезпечення екологічності виробництва, дбайливого використання ресурсів та підвищення якості життя населення.

Література:

1. Popelo, O., Arefiev, S., Rogulska, O., Rudnitska, K., & Derevianko, D. (2022). Higher Education as a Determinant of Sustainable Development. *REVISTA DE LA UNIVERSIDAD DEL ZULIA*, 13(38), 734-746.
2. Kholiavko N., Djakona A., Dubyna M., Zhavoronok A., Lavrov R. (2020). The Higher Education Adaptability to The Digital Economy. *Bulletin of the National academy of sciences of the Republic of Kazakhstan*, Vol. 4, 386, 294-306.